

шәкилчиләрлә гаҗыдышлыг мә'насының ифадәсини сөз җарадычылыгы васитәси һесап етмәк олар. Бу васитә мәктәб дәрселијиндә дә өз әксини тапыб: «Бә'зи башга нитг һиссәләриндән дүзәлән фе'лләр дә гаҗыдыш билдирир: Мәсәлән: ганад—ганадланмаг...» (Б. Ә һ м ә д о в, А. А х у н д о в. Азәрбајҗан дили, 5-чи синиф үчү. Бахы, 1984, сәһ. 141).

Мүасир Азәрбајҗан дилиндә гаҗыдышлыг ифадә едән әсас шәкилчиләр ашағыдакылардыр:

1) -лан²: һирсләнмәк, гәзәбләнмәк, шадланмаг, гәмләнмәк вә с.

2) -лаш²: әсәбиләшмәк, азғынлашмаг, јахшылашмаг, бикәнәләшмәк вә с.

3) -ла²: сәринләнмәк, сәфеһләмәк, арсызламаг, бикефләмәк вә с.

Гаҗыдышлыг мә'насының ифадәсиндә бә'зи гејри-мәһсулдар шәкилчиләр дә иштирак едир. Мәсәлән: -ал², -л, ар²:

даралмаг, гаралмаг, бозармаг, ағармаг вә с.

Мисаллардан көрүндүҗү кими, гаҗыдыш нөвүн шәкилчиләриндән фәргли олараг, бу шәкилчиләр фе'л көкләринә дејил, башга нитг һиссәләринә (әсәсән исмә вә сифәтә) артырылыр. Фе'лин көвләри исә јалныз фе'л көкләринә мұвафиг шәкилчиләр артырмагла дүзәлир; башга нитг һиссәләри илә дүзәлән формалар морфоложи категорија принципләринә зиддир. Башга сөзлә, јухарыда гејд олуан шәкилчиләри гаҗыдыш нөвүнүн шәкилчиләри һесап етмәк олмаз.

Беләликлә, мүасир Азәрбајҗан дилиндә фе'лин гаҗыдышлыг категорија-сыны бу шәкилдә сәчијләндирмәк олар: гаҗыдышлыг категоријасы дилин мұхтәлиф васитәләри илә ифадә олуан гаҗыдышлыг мә'насының бүтүн вариант вә чаларлыгларының мәчмусудур.

М. Ә. САБИР ҺАГГЫНДА

Сабирин сатирасы капиталист вә мүлкәдарларың зүлмү алтында инләјән фәһлә вә кәндлинин изтираблы һәјат шәраитинин тәчәссүмүдүр вә шаирин бөјүклүҗү орасындадыр ки, о өз мүбариз сатирасыны чар иртичасының ағыр илләриндә јаратмышдыр.

Нәриман НӘРИМАНОВ

Мән Сабири Тифлиسدән Шамахыја, јә'ни мөзәри-әдәмә доғру јолландығы сырада көрмүшдүм. О ләтиф вә дүшкүн сима һалда көзүмүн өнүндә тәчәссүм едиб дурујор. Гағгаз өјлә надир вүчүдә пәк чәтинликлә мәлик ола биләр.

Һүсејн ЧАВИД

Сабир, көһнә ше'рлә јени ше'р арасында бир әсрлик гәдәр учурум ачды ки, бир даһа кери дөнүб дә, о учуруму атланмаға кимсәдә чүр'әт вә чәсарәт галмады.

Сабирин әсәрләри Иран мәшрутәсинә бир ордудан артыг хидмәт етмишдир.

...Бир көрә дүшүнүлсүн, әдәбијатымызда нә гәдәр бөјүк бир тә'сир, нә гәдәр әзим бир ингилаб вүчүдә кәтирмиш!...

Аббас СӘҺҺӘТ

«Һоһһоһнамә»нин дөјмәдији гапы, кирмәдији ев галмады, ону охујанлар да сөвди, охуданлар да.

Абдулла ШАИГ

Сабир философдур, мүрәббидир, ингилабчыдыр — һа-мысында да сәмиמידир.

Јусиф Вәзир ЧӘМӘНЗӘМИНЛИ

Сабирин ше'рләри ичәрисиндә елә парчалара раст кәлирик ки, онлар бизим вичданымыза нүфуз едир.

Сәјид Чәфәр ПИШӘВӘРИ

Сабирин һејкәлине бахырам. Санки мән Сабирин һејкәлине дејил, вахтилә һәр ше'рини бир мөш'әл кими галдыран Сабирин өзүнү көрдүм.

Сүләјман РӘҺИМОВ